

Spomienka na recenziu po dvadsiatich rokoch

PAVOL JANÍK

V súvislosti s najnovším vývojom spoločenských udalostí som si spomnenul na recenziu, ktorú som pôvodne publikoval pred viac ako 20 rokmi (10. 1. 2000) a ktorá očividne dodnes nestratila aktuálnosť.

Autorom výnimočnej knihy *Kecy a fakty o tzv. demokracii* (vydavateľstvo Eko-konzult) je RNDr. Karol Ondriaš, DrSc. (1952), vedúci vedecký pracovník Ústavu molekulárnej fyziologie a genetiky SAV, ktorý 5 rokov vedecky pôsobil na niekoľkých univerzitách USA. Ako spoluautor sa zúčastnil na vyše 60 vedeckých prácach z oblasti molekulárnej biofyziky, ktoré boli publikované v renomovaných odborných časopisoch, z toho 12 v USA a 27 v západnej Európe.

Nezvyčajná publikácia zrejme nie je určená na čítanie pred spaním, pretože by sa čitateľ pravdepodobne nevyspal z dôvodov: jednako jej obsah je natoliká pútavý, že sa od neho nedá odtrhnúť a pohliť vnímateľu od prvej po poslednú stránku a jednako prijímateľovi predkladaných informácií nedovolia spať šokujúce fakty z oblasti svetovej ekonomiky, politiky, diplomacie, vojenstva, špiónaze, oznamovacích prostriedkov a ďalších sfér života.

Knihu v rovine konkrétnych údajov ostro polemizuje so všeobecne mediálne šíreným idylickým obrazom súčasnej civilizácie a jej rozehodujúcich trendov. Presnými číslami dokumentuje sklučujúcu skutočnosť, že existujúci spoločensko-politickej a sociálno-ekonomickej systém nevytvára podmienky na racionálnu perspektívu ľudstva; napriek rečiam o rovnosti neposkytuje rovnaké príležitosť každému a neprináša rovnaké možnosti rozvoja všetkým krajinám.

Naopak, štatistické údaje poukazujú na priamu úmeru medzi rýchlosťou kumuláciou majetku v rukách úzkej skupiny najbohatších globálnych investorov a medzi enormne sa rozrástajúcou nesplatiťnosťou najchudobejších štátov, v ktorých ročne umiera 11 miliónov detí a 1 milión detí je profesionálne zneužívaných v rámci prostitúcie.

Autor rozkŕýva mechanizmus jednostrannej explotácie ľudských, prírodných a hospodárskych zdrojov, ktorý má neraz zreteľné prvky otrokárskeho systému. Niektoré prehľadujúce sa majetkové rozdiely sú natoliká prieprastné, že sú graficky nevyjadritelne – napríklad nemožno zobraziť pomer, keď 358 najzámožnejších osôb vlastní majetok v hodnote 760 miliárd dolárov, čo sa rovná majetku 2,5 miliardy najchudobejších ľudí na svete, pretože v znázornení by pri stĺpcoch s výškou 1 centimeter musel byť druhý stĺpec s výškou 69,83 kilometra.

Knihu obsahuje aj večné informácie o americkej vojenskej a bezpečnostnej účasti na flagrantnom porušovaní ľudských práv v rámci invázií, prevratov a diktatúr, realizovaných, podporovaných, koordinovaných a riadených ozbrojenými zložkami a špeciálnymi službami USA. Charakteristickou črtou publikácie pritom je, že sa vo všetkých častiach opiera výlučne o mediálne, archívne a knižné prameňe americkej provenience a o osobnú skúsenosť autora, ktorú nadobudol v bezprostrednom styku s inštitúciami a reálami priamo v USA.

Bez zaujímavosti nie je ani skutočnosť, že v podmienkach tzv. otvorennej spoločnosti sú mnohé dôležité informácie verejne neprístupné. Napríklad fakt, že vlastníkom najmocnejšej americkej bankovej organizácie Federal Reserve.

Knihu nastoluje veľa horúcich tém, na ktorých pozadí môžeme tričivo vnímať aj súčasné aktivity niektorých našich vládnych činiteľov a iných zo hraníc financovaných tzv. nezávislých iniciatív a médií, ktorých cieľom je vytvoriť podmienky globálnym investorom na privatizáciu a reprivatizáciu strategických odvetví slovenskej ekonomiky, pridelených monopolov a finančného sektora.

Publikácia Kecy a fakty o tzv. demokracii dáva k dispozícii každému rozumnému človeku logicky usporiadany súbor frapantných skutočností, ktoré nás naozaj nemôžu nechať spokojne spať a nečinne či lachostajne sa prizerať vlastnému systematickému a programovému ožobračovaniu, organizovanému na medzinárodnej úrovni i v zákulisí miestnych politických, vládnych a ďalších ustanovizní.

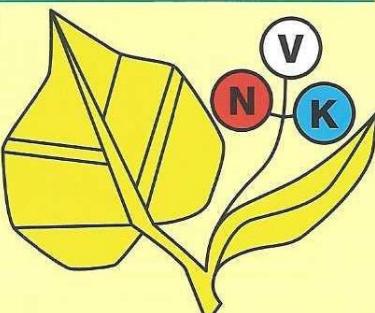
20. 3. 2020

ČTVRTLETNÍK VÝBORU NÁRODNÍ KULTURY

LÍPA

ROČNÍK 25

ČÍSLO 1/2020

CENA 70 Kč

Bratislava bez snobizmu

PAVOL JANÍK

Z viacerých hľadísk som postupne venoval pozornosť faktu, že som detstvo a podstatnú časť dospelosti prežil na bratislavskej prominentnej ulici Palisády, ktorá sa tiahne od Prezidentského paláca k hradu. Lenže medzičasom nič nie je také, ako bývalo kedysi. Na mojej rodnej ulici už dávno nie je lipová aleja, v postranných uličkách prilahlej vilovej štvrti pred dlhým časom zrušili úseky vyhradené na sánkovanie. Väčšiny jedno či dve autá pripadali na dom s ôsmimi bytmi, dnes má motorové vozidlo v priemere každý dospej člen domácnosti. K tomu zastavali takmer každý centimeter štvorcový voľných pozemkov, kde predtým bola zeleň. Zmizli aj niekdajšie skratky pre chodcov – chodníky a schody spájajúce ulice v kopcovitom teréne. Výsledkom je neodskriptelná skutočnosť, že teraz bývať vo vychýrenej štvrti má zmysel len z prestížnych spoločenských dôvodov a komfortné podmienky majú iba diplomatické misie a zbohatličke vily s dostatkom vlastných garáží a s ďalším nadstandardným príslušenstvom.

Dve desaťročia bývame v Petržalke, na ktorú sa lepší ľudia z centra mesta vždy pozerali zvahu. Ale aj tu sa veci vyvíjajú – ak sa časti Dvory pokladali za jej začiatok, Háje za stred a Lúky za koniec, tak v súčasnosti sa inzerujú novostavby s názvom Slnčnice ako stred Petržalky, hoci sa nachádzajú až za spominanými Lúkami. To už svedčí o novom urbanistickom nazeraní, lebo uvedené lokalita sa možno nachádza v strede, ak sa za Petržalku považujú aj vzdialenejšie mestské časti Jarovce (Jandorff), Rusovce (Karlburg) a Čunovo (Sandorff). Ved aj sídlisko Petržalka vzniklo nielen na pôvodnom území rovnomennej obce – historicky známej najmä ako Engerau, ale aj na viacerých bývalých dunajských ostrovoch, spomedzi ktorých sa zachoval napríklad názov Ovsište (Insula Haberi). Do úvahy treba vziať aj nový úkaz, ktorým je dynamické slovenské osídlovanie okolitých rakúskych i maďarských obcí a miest.

V minulosti som sa už zmieňoval o niektorých prednostiah Petržalky – najmä o rozsiahлом

podiele zelene, troch jazdeckých kluboch vrátane dostihovej dráhy, množstvo teniso-vých kurtov a iných športovišk, školských a zdravotníckych zariadení a pribúdajúcich obchodných centrách. To všetko evidentne využívajú aj obyvatelia protiahľadného brehu Dunaja, teda pôvodnej Bratislavky (do roku 1919 po nemecky Pressburg, po slovensky Prešporok).

Rád prídam aj objektívny výhľad z nášho štvorizbového bytu na siedmom poschodí. Z jednej strany bezprostredne vidíme farskú záhradu evanjelickej kostola, Chorvátske rameno Dunaja a prilahlé jazero Draždiak s lužnými lesmi v pozadí; z odstupu vidno malokarpatské vrchy – od Devínskej Kobyle po Kamzík vrátane Slavína a hradu. Z opačnej strany sa priamo pred námi nachádza lesopark, vo väčšej vzdialenosťi sa rozprestierajú polia a malebná rakúska dedinka Kittsee. V prípade veľmi priažnej viditeľnosti sa na horizonte zjaví najvýchodnejšia alpská dvojtisícovka Schneeberg. Vzhľadom na obojstrannú orientáciu bytu sa každý deň môžeme kochať neuveriteľným východom a západom slnka – s príhladom na nás denný režim si užívame predovšetkým nádherné ďlhé červenokasté a zlatisté súmraky.

Už som publikoval návrh, aby sa Petržalka vyzhliadla za centrálny park s výrazným obmedzením ďalšej výstavby, ale som realista, preto len skonštatujem, že – bez ohľadu na predstupy obyvateľov Starého Mesta – v Petržalke žijeme v skutočnom centre Bratislavky, z ktorej sa sice nikdy nestane veľkemesto, hoci nepochybne sa bude rozširovať i zahustovať. Niekdajší bratislavský prvý obvod rád prenehám snobom, ktorí sice odišli z dediny, ale dedina neodísila z nich.

Foto Oľga Janíková

Moskva prešla od slov k činom

PAVOL JANÍK

Ruská federácia po diplomatických protestoch proti falšovaniu dejín 2. svetovej vojny, spochybňovaniu rozhodujúcej úlohy Sovietskeho zväzu pri oslobodzovaní Európy od fašizmu a najmä proti znevážovaniu a likvidácii pamätníkov Červenej armády prešla k trestnoprávnym opatreniam, ktoré platia nielen na jej vlastnom území, ale aj v zahraničí.

Moskva sa inšpirovala predovšetkým zákazom spochybňovania holokaustu (šoa), ako aj praxou iných mocností – napríklad Spojených štátov amerických – pri stíhanií cudzích štátových príslušníkov kdekoľvek na svete. Ruský prezident, ktorý podpísal príslušné legislatívne zmeny, sa obráti aj na bývalé sovietske republiky, aby prijali podobné právne normy. Minister obrany už požiadal šéfa Vyšetrovacieho výboru, aby začal trestné stíhanie v konkrétnych prípadoch.

Zvolený postup určite nezostane bez odozvy a osobných dôsledkov, pretože prirodzene treba predpokladať aj súčinnosť ruských špeciálnych

služieb, vedľa do pôsobnosti rezortu obrany patrí rešpektovaná vojenská rozviedka GRU. Pravdaže – nejde len o postihovanie miestnych vandalov, ale aj všetkých oficiálnych predstaviteľov, ktorí schválujú a obhajujú činy, ktoré sa už stali trestnými s exteriérlanou účinnosťou.

Bude veľmi zaujímavé, ako sa v novej právnej situácii opäť začnú o 180 stupňov otáčať horúce hlavy rozličných činitelov a propagandistov, ktorí sa po 30 rokoch od pádu železnej opony už začali cítiť mimoriadne odvážni a nedotknutelní, pretože ich chránia mocné štruktúry – počnúc Európskou úniou a nekončiac NATO. No len ktorí dostatočne slaboduchý sa môžu spoliehať, že ho – osobitne v čase pandémie – príde niekto z USA zachraňovať spred ruského súdu či z priamo z ruského väzenia. Iste sa ho verbalne zastanú mimovládne organizácie, médiá i štátni predstaviteľia, ale v praxi preživo nikto nepohnie ani prstom. A prázdnne slová každému pomôžu ako mŕtvetu zimník.

10. 4. 2020

VESELÚ VEĽKÚ NOC
HAPPY EASTER

